

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I HÄRNÖSAND
 Förvaltningsrättsnotarien
 T Kjellsson

DOM
 2012-04-30
 Meddelad i
 Härnösand

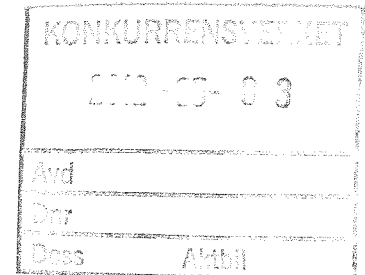
Mål nr
 3900-11 E

SÖKANDE

Lastbilsbolaget G Persson Aktiebolag, 556286-2416
 Box 6082
 850 06 Sundsvall

MOTPART

Medelpads Räddningstjänstförbund
 Björneborgsgatan 40
 854 60 Sundsvall

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller Lastbilsbolaget G Persson Aktiebolags ansökan och beslutar att upphandlingen av lastväxlarfordon, UH 2011-97, ska göras om.

Dok.Id 35820

Postadress
 Box 314
 871 27 Härnösand

Besöksadress
 Backgränd 9

Telefon
 0611 - 34 98 00

E-post:
 forvaltningsratteniharnosand@dom.se

Telefax
 0611 - 34 98 10

Expeditionstid
 måndag – fredag
 08:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Medelpads Räddningstjänstförbund (förbundet), som genomför upphandling av ett lastväxlarfordon, har i tilldelningsbeslut den 8 december 2011 beslutat att anta Berners Tunga Fordon AB som leverantör.

Lastbilsbolaget G Persson AB (bolaget) ansöker om överprövning enligt LOU och anför i huvudsak följande. Tilldelningsbeslutet är fattat på felaktiga grunder. Bolaget uppfyller samtliga ställda krav i förfrågningsunderlaget varför bolagets anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga. I förfrågningsunderlaget punkt 3.2 Utvärdering anges att prövning kommer att ske enligt principen om det ekonomiskt mest fördelaktiga med hänsyn till pris, kvalitet och funktion. Där bl.a. tekniskt utförande, förarmiljö och köregenskaper kommer att utvärderas. Det anges inte vilken storlek på värdet eller vilken procentsats som ska användas vid jämförelsevärde i utvärderingen. Detta bör framgå i förfrågningsunderlaget så förbundet inte kan använda ett för högt värde eller för hög procentsats till att styra utvärderingen.

I utvärderingsprotokollet, *1 A jämförelsevärde-utvärdering*, framgår att förbundet har satt olika värden och procentsatser i sin jämförelse mellan de olika anbuden vilket gör att förbundet kunnat styra utvärderingen dit de vill. Det har framkommit att förbundet önskar att insidan av hytten är likadan som vid tidigare leveranser, vilka har skett från Scania, så att personalen vid räddningstjänsten ska känna igen sig när de kör fordonen. Förbundets resonemang gör att det i praktiken blir omöjligt för andra företag än Scania att kunna konkurrera. Personalen inom räddningstjänsten har god kompetens att köra lastbilar och de tränar regelbundet på detta varför något problem att framföra Volvo inte bör uppstå. I dagsläget finns en Volvo vid den aktuella brandstationen varför ett utbyte mot en ny Volvo inte skulle göra någon skillnad. Att det offererade fordonet är utrustat med AD-blue bör inte vara ett problem för personalen vid räddningstjänsten. Den extra hanteringen som förbundet hänvisar till kan ske i samband med

den årliga servicen av fordonet. Vidare har förbundet ansett Scania som lämpligare för att den anses ha en lägre höjd på lastväxlarramen, trots att bolagets offererade fordon har lägre höjd än Scania. Förbundet har inte kontaktat bolaget för inhämtande av korrekt uppgift utan i stället vänt sig till en montör. Det av bolaget offererade fordonet bör uppnå en högre poäng än Scantias vid utvärderingen med hänsyn till kvalitet – tekniskt utförande.

Räddningstjänstförbundet bestrider bolagets yrkande och anför i huvudsak följande. Av förfrågningsunderlaget framgår att prövningen av anbud kommer att ske enligt principen om det ekonomiskt mest fördelaktiga med hänsyn till pris, funktion och kvalitet. Det framgår också att utvärderingskriterierna anges efter angelägenhetsgrad, med det viktigaste kriteriet först. I kriteriet Kvalitet – tekniskt utförande görs en sammantagen bedömning av de tekniska lösningarna. Förbundet medger därför rättelse av utvärderingen gällande bygghöjden på fordonet, då förbundet tagit hänsyn till uppgifter som lämnats av annan än bolaget.

Gällande förarmiljö/handhavande görs bedömningen utifrån hur väl fordons förarmiljö och hantering passar personalen och verksamheten. Räddningstjänsten strävar ständigt mot att förenkla handhavandet och metoderna för att förbättra personalens säkerhet vid utryckningsverksamhet. Det är därmed av stort mervärde om förarmiljön i fordonen på samma station är så lika som möjligt. Utvärderingen av förarmiljön har således skett utifrån användarnas och verksamhetens behov varför förbundet vidhåller sin bedömning. Volvons lösning med AD-blue för att uppfylla miljökraven medför extra hantering för personalen vid stationen i Timrå där fordonet är avsett att placeras.

Det är den upphandlande enheten och inte offererande leverantör som utvärderar en vara eller tjänsts lämplighet för den upphandlande enhetens

verksamhet. Förbundet måste ställa de krav som krävs så att verksamhetens behov tillgodoses på bästa sätt.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Bestämmelser

Upphandlingen har påbörjats före den 1 november 2011 och LOU ska därför tillämpas i sin lydelse enligt SFS 2010:571.

Upphandlande myndighet ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas (1 kap. 9 § LOU).

En leverantör som anser sig ha lidit skada eller kunna komma att lida skada får i en framställan till allmän förvaltningsdomstol ansöka om överprövning (16 kap. 4 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (16 kap. 6 § LOU).

Handlingarna i målet

Av förfrågningsunderlaget framgår bl.a. följande.

3.2 Utvärdering

I detta steg utvärderas de anbud som gått vidare från kvalificeringen.

Vid valet mellan en eller flera anbudsgivare kommer inkomna anbud att utvärderas för att hitta den bästa totallösningen för verksamheten.

I utvärderingsfasen kommer prövning att ske enligt principen det ekonomiskt mest fördelaktiga med hänsyn till:

- Pris
- Kvalitet och funktion

Här kommer bl.a. tekniskt utförande, förarmiljö, köregenskaper o.s.v. att utvärderas.

Kriterierna anges efter angelägenhetsgrad, med det viktigaste kriteriet först. Bedömningen kommer att ske utifrån anbudsgivarens skriftliga redogörelser i anbudet.

Vid 1A Jämförelsevärde – Utvärdering har viktning av kvalitet gjorts med

Tekniskt utförande	42 %
Förarmiljö	42 %
Köregenskaper	17 %

Förvaltningsrättens bedömning

En förutsättning för att förvaltningsrätten ska besluta om åtgärder enligt LOU är att den upphandlande myndigheten har brutit mot någon bestämmelse i lagstiftningen eller någon av de gemenskapsrättsliga bestämmelserna som bär upp densamma samt att det bolag som begär överprövning lidit eller i vart fall riskerat att lida skada av den upphandlande enhetens brott mot LOU.

Bolaget har i målet anfört att det föreligger brister vad gäller förfrågningsunderlagets utvärderingskriterier genom att den antagna leverantören inte lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, då kriterierna är för vaga och lämnar öppet för skönsmässiga bedömningar.

När förfrågningsunderlaget beslutats och skickats ut till leverantörerna har den upphandlande myndigheten satt ”ramen” för upphandlingen, dvs. de förutsättningar som ska gälla. Ett bristfälligt förfrågningsunderlag kan strida mot principerna att behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-

diskriminerande sätt. Leverantörerna bör genom förfrågningsunderlaget få klart för sig hur utvärderingen kommer att gå till. Det är en förutsättning för att leverantörerna ska förstå konsekvenserna av att välja den ena eller den andra lösningen och därmed kunna lämna så lämpliga och ändamålsenliga anbud som möjligt.

Frågan om vilka krav som kan ställas på ett förfrågningsunderlag har behandlats av Högsta Förvaltningsdomstolen i RÅ 2002 ref. 50. Högsta Förvaltningsdomstolen har bl.a. uttalat följande. Ett förfrågningsunderlag ska vara så klart och tydligt utformat att en leverantör på grundval av detta kan avgöra vad den upphandlande enheten tillmäter betydelse vid upphandlingen och en utvärderingsmodell ska vara så utformad att den är ägnad att leda till ett rättvisande resultat, dvs. det anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt antas. Detta följer också av gemenskapsrättens krav på likabehandling, förutsebarhet och transparens. De skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet gör att även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och gemenskapsrätten inte träds för när.

Av förfrågningsunderlaget, punkten 3.2, framgår att det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet ska antas. Vidare framgår att bedömningen görs med hänsyn till pris, kvalitet och funktion där bl.a. tekniskt utförande, förarmiljö, köregenskaper o.s.v. kommer att utvärderas samt att kriterierna anges efter angelägenhetsgrad med det viktigaste kriteriet först. Förfrågningsunderlaget är enligt förvaltningsrätten utformat på ett så allmänt och opreciserat vis att det i princip ger förbundet fri prövningsrätt. Förvaltningsrätten konstaterar att det förhållandet att hänsyn tas till lågbyggd lastväxlare framgår av förfrågningsunderlaget. Däremot framgår inte hur utvärdering av AD-blue eller förarmiljö/handhavande kommer att ske.

Anbudsgivarna har således i stora delar saknat möjlighet att förutse vad som kommer att tillmätas betydelse vid prövningen av anbuderna. De procentsatser som tillämpats vid utvärderingen av kvalitet (tekniskt utförande 42 %, förarmiljö 42 % och köregenskaper 17 %) har inte angivits i förfrågningsunderlaget. Inte heller i utvärderingen över inkomna anbud framgår närmare hur betygssättningen har gått till och vilka omständigheter som har haft avgörande betydelse eller hur dessa har viktats.

Förvaltningsrätten finner mot denna bakgrund att sådana vaga formuleringar medför att förfrågningsunderlaget står i strid med bestämmelsen i 1 kap. 9 § LOU. Vid sådant förhållande och då de nämnda bristerna i upphandlingen har inneburit att bolaget kan komma att lida skada föreligger skäl för ingripande enligt LOU.

Bestämmelsen i 16 kap. 6 § LOU innebär att domstol vid överprövningen har att välja mellan att besluta att upphandlingen ska göras om eller att den ska rättas. Med hänsyn till bristerna i förfrågningsunderlaget kan det inte anses vara tillräckligt med en rättelse av utvärderingsfasen av upphandlingen, utan upphandlingen måste göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C LOU).

Kerstin Widmark

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1C LOU